

Økonomiske incitament til beskæftigelse

Langt de fleste har et stærkt økonomisk incitament til at være i beskæftigelse. Den økonomiske gevinst ved at arbejde frem for at modtage overførselsindkomst er ca. 9.600 kr. om måneden i gennemsnit. Den økonomiske gevinst er opgjort som forskellen i disponibel indkomst som beskæftiget og som ledig (eller efterlønsmodtager).

Nogle grupper har imidlertid kun et svagt økonomisk incitament til at arbejde. For ca. 151.000 personer skønnes gevinsten at udgøre mindre end 2.000 kr. om måneden. Heraf har 58.000 personer en gevinst på under 1.000 kr. om måneden. De fleste med lave forskelsbeløb er beskæftigede. Det afspejler dog alene, at der er flere beskæftigede end ledige. Målt i procent af gruppen er andelen næsten dobbelt så stor for ledige.

Den væsentligste forklaring på et svagt økonomisk incitament til beskæftigelse er, at ydelsesniveauet i dagpengesystemet er relativt højt for lavere lønnede. Analysen viser, at når dagpengereetten er opbrugt (typisk efter to år), bliver incitamentet til beskæftigelse styrket markant. Det er kun i størrelsesordenen 13.000 personer, der har en økonomisk gevinst ved at arbejde på under 1.000 kr. om måneden ved længerevarende ledighed. Her kan forklaringen fx være store udgifter til transport, aftrapning af indkomstafhængige ydelser eller samspilsproblemer i kontanthjælpsystemet.

Forskelsbeløb

Det økonomiske incitament til at være i beskæftigelse kan opgøres ved det såkaldte forskelsbeløb.

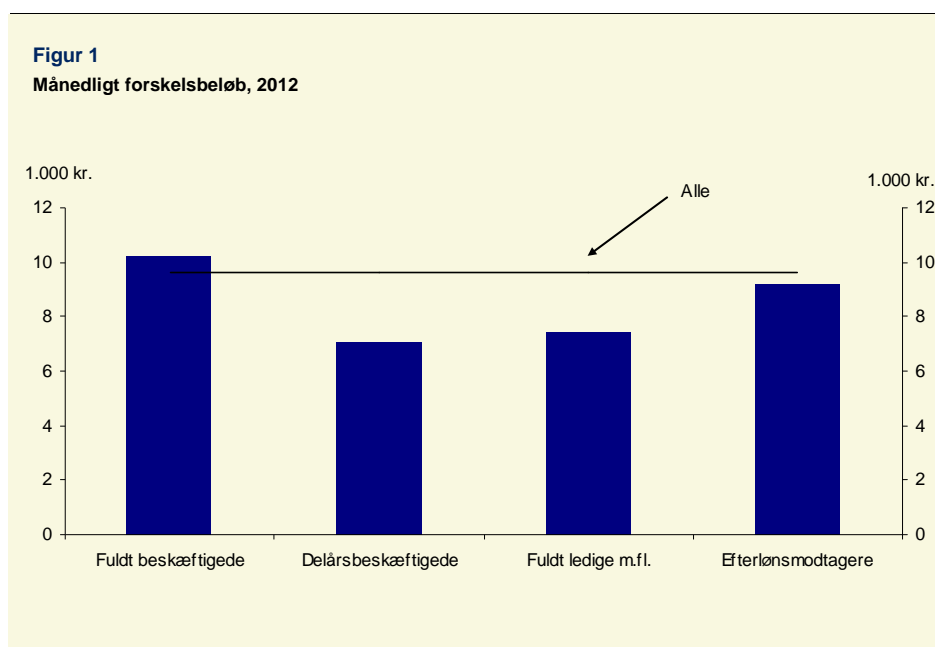
Forskelsbeløbet angiver forskellen i disponibel indkomst i en situation, hvor en person er beskæftiget (beskæftigelsesalternativet), og en situation, hvor personen er ledig eller efterlønsmodtager (overførselsalternativet). Den disponible indkomst i de to alternativer beregnes under antagelse af, at personen er beskæftiget henholdsvis modtager overførselsindkomst hele det pågældende kalenderår. Der tages i opgørelsen højde for en række forhold, herunder transportudgifter til og fra arbejde og aftrapning af indkomstafhængige ydelser som boligstøtte og daginstitutionsbetaling.

Forskelsbeløbsberegningerne baserer sig på en opdeling af de 18-64-årige efter arbejdsmarkedsstatus. Der skelnes mellem fuldt beskæftigede, delårsbeskæftigede, fuldt ledige m.fl. og efterlønsmodtagere. Selvstændige, studerende og førtidspensionister m.fl. indgår ikke i beregningerne.

I beskæftigelsesalternativet beregnes lønindkomsten for alle personer med udgangspunkt i en ugentlig arbejdstid på 37 timer og deres faktiske timeløn eller den timeløn, de forventes at have eller at kunne få ud fra deres kvalifikationer mv. I overførselsalternativet består indkomsten for fuldt beskæftigede og delårsbeskæftigede af enten dagpenge eller kontanthjælp afhængigt af, om de er forsikrede eller ikke-forsikrede. For fuldt ledige og efterlønsmodtagere består indkomsten af den faktiske indkomst i året, *jf. også boks 1*.

Det gennemsnitlige forskelsbeløb

Det gennemsnitlige forskelsbeløb er ca. 9.600 kr. om måneden i 2012. Forskelsbeløbet er højest for personer, der er beskæftiget hele året og efterlønsmodtagere og lidt lavere for personer, der er berørt af ledighed mv. i løbet af året, *jf. figur 1*.

Anm.: Fuldt beskæftigede er lønmodtagere, som er i understøttet beskæftigelse, herunder beskæftigede på deltid, hele året. Delårsbeskæftigede er personer, der i en eller flere perioder i løbet af året er i understøttet beskæftigelse som lønmodtagere, men som også i perioder modtager overførselsindkomst. Fuldt ledige er personer, der hele året er i støttet beskæftigelse eller modtager overførselsindkomst, herunder dagpenge, kontanthjælp, sygedagpenge og orlovsydelse mv. Efterlønsmodtagere omfatter personer, der modtager efterløn hele året. Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Den økonomiske gevinst ved at være i beskæftigelse frem for at modtage overførselsindkomst afspejler flere modsatrettede effekter. Som beskæftiget får man en lønindkomst, der typisk er højere end den overførselsindkomst, man vil få i form af dagpenge, kontanthjælp eller efterløn. Til gengæld skal man betale mere i skat, og der er udgifter til transport til og fra

arbejdspladsen mv. Den højere indkomst som beskæftiget kan desuden medføre aftrapning af boligstøtte for personer, der bor i lejebolig, helt eller delvist bortfald af økonomisk friplads i daginstitution for familier med børn og modregning i ægtefælles overførselsindkomst (kontanthjælp eller social pension).

Bidrag til det gennemsnitlige forskelsbeløb

Tabel 1 viser, hvordan de forskellige elementer bidrager til det gennemsnitlige forskelsbeløb på ca. 9.600 kr. Den månedlige lønindkomst som beskæftiget udgør i gennemsnit knap 34.000 kr. Den gennemsnitlige indkomst som overførselsmodtager udgør knap 15.000 kr. Som beskæftiget øges den gennemsnitlige indkomstskattebetaling med godt 8.000 kr., mens udgifter til transport mv. for personer i beskæftigelse i gennemsnit skønnes til 900 kr.

Tabel 1

Bidrag til det gennemsnitlige månedlige forskelsbeløb, 2012

Lønindkomst (inkl. pension)	33.750
Overførselsindkomst (dagpenge, kontanthjælp, efterløn mv.)	-14.950
Indkomstskat mv.	-8.050
Transportudgifter mv.	-900
Boligstøtte	-100
Dagstitutionsbetaling	-50
Modregning i ægtefælles overførselsindkomst	-50
Forskelsbeløb	9.600

Anm.: På grund af afrunding er der afvigelse mellem summen af de enkelte elementer og totalen. Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Aftrapningen af boligstøtte og økonomisk friplads i daginstitution har i gennemsnit kun begrænset betydning for forskelsbeløbet. Det samme gælder modregning i ægtefælles overførselsindkomst. Det beskedne bidrag afspejler imidlertid, at mange ikke berøres af aftrapningen af disse ydelser. For nogle personer kan aftrapningen reducere incitamentet til beskæftigelse markant.

Boks 1**Data- og metodegrundlag**

Beregningerne omfatter ca. 2.365.000 personer og er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende 2012-regler.

Forskelsbeløbet angiver forskellen i disponibel indkomst i hhv. en situation med beskæftigelse (beskæftigelsesalternativet) og en situation, hvor forsørgelsesgrundlaget er overførselsindkomst (overførselsalternativet). Den disponible indkomst i beskæftigelses- og overførselsalternativet er opgjort under den beregnings-tekniske antagelse, at personen er beskæftiget hhv. ledig mv. i hele det pågældende kalenderår.

Der er i forhold til tidligere offentliggjorte forskelsbeløbsberegninger foretaget én væsentlig metodeændring. De nye beregninger baserer sig således på et bedre skøn for den potentielle timeløn for ledige m.fl. og efterlønsmodtagere, jf. bilag 1.

Data

Datagrundlaget for beregningerne er en stikprøve af befolkningen, der omfatter 3,3 pct. af befolkningen og disse personers familiemedlemmer (lovmodellens datagrundlag).

Metode

Beregningerne er baseret på en opdeling af de 18-64-årige efter arbejdsmarkedsstatus. Der skelnes mellem fuldt beskæftigede, delårsbeskæftigede, fuldt ledige m.fl., herunder personer, der har modtaget dagpenge, kontanthjælp, sygedagpenge og orlovsydelse mv., og efterlønsmodtagere. Selvstændige, studerende og førtidspensionister, m.fl. indgår ikke i beregningerne.

De personer, der indgår i beregningerne, opdeles efter typen af forsørgelsesgrundlag i overførselsalternativet, det vil sige den type overførselsindkomst, de faktisk modtager eller antages at modtage i tilfælde af ledighed (eller som efterlønsmodtager). Fx antages beskæftigede, der er medlemmer af en a-kasse, at være berettigede til dagpenge i tilfælde af ledighed.

I beskæftigelsesalternativet bestemmes lønindkomsten med udgangspunkt i en ugentlig arbejdstid på 37 timer og oplysninger om timeløn fra Danmarks Statistiks lønregistre for den private, kommunale og statslige sektor. For personer, hvor der ikke er oplysninger i lønregistrene, søges der lønoplysninger i sygedagpengeregistret, dagpengeudbetalingsregistret eller i indkomstregistret. For personer, hvor der ikke findes registrerede lønoplysninger i det pågældende år, imputeres en såkaldt *skyggeløn* ud fra en lang række personlige karakteristika (timelønsoplysninger fra tidligere år, køn, alder, a-kassemedlemskab, uddannelse, bopæl, ægteskabelig status, antal børn, arbejdsmarkedshistorik m.m.).

Beregningen af transportudgifter baserer sig på tre typer af oplysninger: Afstand mellem bopæl og arbejdssted, transportform og udgift pr. kilometer ved den valgte transportform. Kørselsafstanden mellem bopæl og arbejdssted er beregnet som den korteste vejafstand ved hjælp af Dansk Adresse og Vejdatabase. Valget af transportform mellem bopæl og arbejdssted er ikke oplyst i datagrundlaget. I stedet foretages et skøn baseret på Transportvaneundersøgelsen samt oplysninger om bilejerskab, hvor der tages hensyn til forskelle i valg af transportform ved forskellige transportafstande og forskelle mellem geografiske regioner. For personer, hvor der ikke findes oplysninger om kørselsafstanden mellem bopæl og arbejdssted, herunder for langt de fleste ikke-beskæftigede, antages kørselsafstanden at svare til medianen for de personer, hvor der findes oplysninger. For alle ikke-beskæftigede antages transportformen at være kollektiv transport. Udgiften til kollektiv transport er baseret på en estimation af sammenhængen mellem prisen på et pendlerkort og kørselsafstanden, hvor pendlerkortet antages at blive brugt 10,5 måneder om året.

Svage økonomiske incitamentter til beskæftigelse

Selv om langt de fleste har en stor gevinst ved at være i beskæftigelse, er der også grupper, hvor det økonomiske incitament til at arbejde er svagt.

For ca. 151.000 personer er den økonomiske gevinst ved at være i beskæftigelse under 2.000 kr. om måneden. Det svarer til ca. 6 pct. af alle de personer, der er omfattet af beregningerne. For ca. 58.000 personer – svarende til knap 2 pct. – er gevinsten under 1.000 kr. om måneden, *jf. tabel 2.*

Tabel 2

Personer med lave forskelsbeløb, 2012

	Antal	Forskelsbeløb		Forskelsbeløb	
		< 1.000 kr.	< 2.000 kr.	< 1.000 kr.	< 2.000 kr.
		1.000 pers.	1.000 pers.	pct.	
Fuldt beskæftigede	1.826	36	92	2,0	5,0
Delårsbeskæftigede	293	14	41	4,7	14,0
Fuldt ledige m.fl.	146	6	14	4,1	9,5
Efterløn	100	2	4	2,0	4,5
Alle	2.365	58	151	2,4	6,4

Anm.: På grund af afrunding kan der være afvigelse mellem summen af de enkelte elementer og totalen. Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Som det fremgår af tabellen, er andelen med lave forskelsbeløb højere for delårsbeskæftigede og ledige m.fl. end for fuldt beskæftigede. Det kan indikere, at det økonomiske incitament til beskæftigelse spiller en rolle. Andre forhold kan i nogen grad opveje betydningen af svage økonomiske incitamentter, herunder rådighedsforpligtelsen og aktiveringsreglerne i dagpenge- og kontanthjælpssystemet. Rådighedsforpligtelsen og aktiveringsreglerne betyder, at ydelser som dagpenge og kontanthjælp ikke uden videre kan vælges som alternativ til beskæftigelse.

Det økonomiske incitament til beskæftigelse kan også opgøres ved såkaldte kompensationsgrader, der angiver forholdet mellem den disponible indkomst som ledig mv. og den disponible indkomst ved beskæftigelse, *jf. boks 2.*

Boks 2**Kompensationsgrader**

Kompensationsgraden beregnes som den disponible indkomst i overførselsalternativet i procent af den disponible indkomst i beskæftigelsesalternativet. En høj kompensationsgrad afspejler et svagt økonomisk incitament til at være i beskæftigelse.

Den gennemsnitlige kompensationsgrad er omkring 60 pct. Det vil sige, at den disponible indkomst som ledig mv. i gennemsnit er omkring 40 pct. lavere end den disponible indkomst som beskæftiget. Knap 5 pct. af de personer, der er omfattet af beregningerne, har en kompensationsgrad over 90 pct., mens ca. 15 pct. har en kompensationsgrad over 80 pct., *jf. tabel a.*

Tabel a**Kompensationsgrader, 2012**

	Kompensationsgrad Gnsn.	Kompensationsgrad		Kompensationsgrad	
		> 90 pct. ----- 1.000 pers. -----	> 80 pct.	> 90 pct. ----- Andel, pct. -----	> 80 pct.
Fuldt beskæftigede	60,3	73	238	4,0	13,0
Delårs beskæftigede	64,7	26	76	8,7	25,9
Fuldt ledige m.fl.	59,2	9	29	6,3	19,7
Efterløn	58,9	3	10	3,0	10,0
Alle	60,7	110	353	4,7	14,9

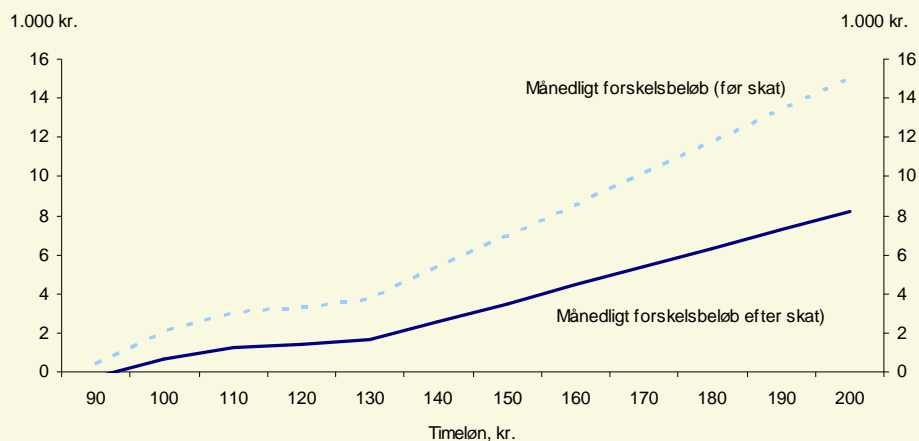
Anm.: På grund af afrunding kan der være afvigelse mellem summen af de enkelte elementer og totalen. Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Hvad skyldes lave forskelsbeløb?

Alternativet til beskæftigelse er for de fleste dagpenge, hvor ydelsesniveauet er relativt højt for lavere lønnede. Med en timeløn på 140 kr. er forskellen mellem lønindkomst og dagpenge ca. 2.600 kr. efter skat pr. måned, *jf. figur 2.*

Figur 2
Månedligt forskelsbeløb for dagpengemodtager, 2012

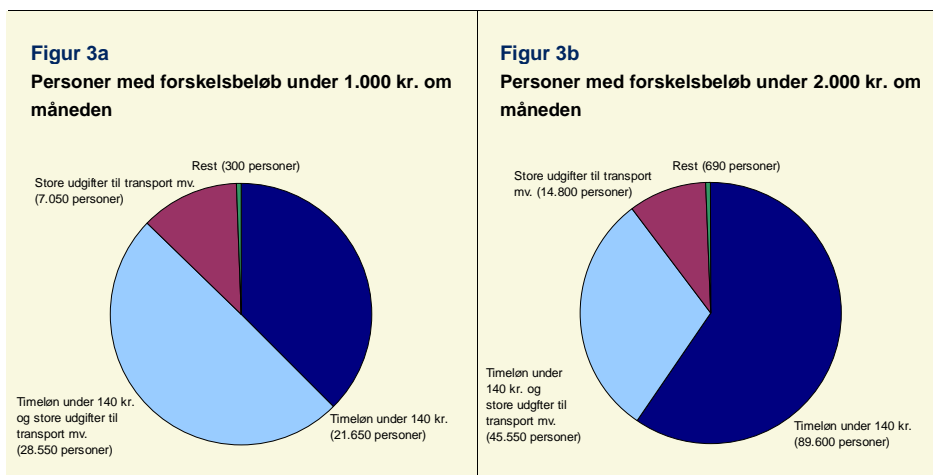

Anm.: Forskelsbeløb er opgjort ekskl. pensionsindtaling, udgifter til transport mv., aftrapning af boligstøtte og økonomisk friplads i daginstitution mv.

Kilde: Egne beregninger.

Eventuelle udgifter til transport mv., aftrapning af boligstøtte og økonomisk friplads i daginstitution samt modregning i ægtefælles overførselsindkomst vil bidrage til, at forskellen bliver yderligere reduceret. Ydelsesniveauet i dagpengesystemet vil derfor i mange tilfælde kræve en timeløn på op mod 140 kr., hvis man som dagpengemodtager skal have en gevinst ved at arbejde på 2.000 kr. om måneden.

Blandt de ca. 58.000 personer, der har et forskelsbeløb under 1.000 kr., har op mod 90 pct. en timeløn under 140 kr. Heraf har godt halvdelen også store udgifter til transport mv. Billedet er det samme for de 151.000 personer med et forskelsbeløb under 2.000 kr., men heraf er det kun omkring hver tredje, der også har store udgifter til transport mv. Mindre end 1.000 personer har lave forskelsbeløb uden at være lavere lønnede eller have store transportudgifter mv., jf. figur 3.

Anm.: Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Kortere dagpengeperiode styrker incitamentet til beskæftigelse

Forskelsbeløbet er beregnet under forudsætning af, at alternativet til beskæftigelse er arbejdsløshedsdagpenge for personer, der er medlem af en a-kasse. Med afkortningen af dagpengeperioden bortfalder retten til dagpenge efter to år i stedet for efter fire år.¹ Efter to års ledighed bliver alternativet til beskæftigelse i stedet kontanthjælp. Kontanthjælpssatsen er typisk lavere end dagpengene, og kontanthjælpen afhænger desuden af formue og ægtefælles indkomst. Afkortningen af dagpengeperioden indebærer derfor, at incitamentet til beskæftigelse styrkes markant efter to års ledighed.

Man kan illustrere, hvor meget den økonomiske tilskyndelse til beskæftigelse styrkes efter to års ledighed, ved at beregne forskelsbeløbet under forudsætning af, at overførselsalternativet for alle beskæftigede er kontanthjælp.² Antallet af personer med et forskelsbeløb under 1.000 kr. falder fra ca. 58.000 til ca. 13.000, mens antallet af personer med et forskelsbeløb under 2.000 kr. falder fra ca. 151.000 til ca. 32.000, *jf. tabel 3*.

¹ Med finanslovsaftalen for 2012 mellem regeringen (S, RV, SF) og Enhedslisten blev det aftalt at forlænge dagpengeperioden med ½ år for alle forsikrede ledige, der opbruger dagpengeretten i 2. halvår 2012 (den samlede dagpengeperiode kan dog ikke overstige fire år).

² Af beregningstekniske årsager er fuldt ledige dagpengemodtagere ikke flyttet over på kontanthjælp. Det ville have meget begrænset betydning for resultatet.

Tabel 3
Personer med lave forskelsbeløb – kontanthjælp som overførselsalternativ for alle beskæftigede

	Antal	Forskelsbeløb < 1.000 kr.		Forskelsbeløb < 2.000 kr.	
		Faktisk	Kontanthjælp som overførselsalternativ for alle beskæftigede	Faktisk	Kontanthjælp som overførselsalternativ for alle beskæftigede
	1.000 pers.	-----	1.000 pers. -----	-----	1.000 pers. -----
Alle	2.365	58	13	151	32

Anm.: Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

For gruppen, der fortsat har svage incitamenter til beskæftigelse (under antagelse af, at overførselsalternativet er kontanthjælp for alle beskæftigede), skyldes de lave forskelsbeløb store udgifter til transport eller samspilsproblemer, herunder aftrapning af indkomstafhængige ydelser.

Aftrapning af indkomstafhængige ydelser

For en mindre gruppe af personer påvirker aftrapning af indkomstafhængige ydelser mærkbart det økonomiske incitament til beskæftigelse. Det gælder især enlige forsørgere.

Enlige forsørgere har i gennemsnit et svagere økonomisk incitament til beskæftigelse end andre familie kategorier. Det skyldes bl.a., at omkring 75 pct. af de enlige forsørgere er berørt af indkomstafttrapning. Enlige forsørgere, der er berørt af indkomstafttrapning, får i gennemsnit reduceret den økonomiske gevinst ved beskæftigelse med 1.450 kr. om måneden, fordi boligstøtte og økonomisk friplads i daginstitution aftrappes ved overgang fra ledighed til beskæftigelse, *jf. tabel 4*.

Enlige uden børn og par med børn er i langt mindre grad berørt af indkomstafttrapning. Det samme gælder par uden børn set under ét. Par uden børn, der er berørt af indkomstafttrapning, oplever imidlertid en betydelig reduktion af det økonomiske incitament til beskæftigelse som følge af modregning i socialpension mv.

Tabel 4
Aftrapning af indkomstafhængige ydelser efter familiekategori, 2012

	Alle		Gnsn.	Forskelsbeløb	
	Antal	Andel berørt af aftrapning		Bidrag fra aftrapning	Bidrag fra aftrapning for berørte
<i>Familiekategori:</i>	1.000 pers.	Pct.	----- kr./md.-----		
Enlige u. børn	588	27,4	9.300	-150	-550
Enlige m. børn	113	73,4	7.100	-1.050	-1.450
Gifte/samlevende uden børn	778	9,7	9.800	-150	-1.450
Gifte/samlevende med børn	884	25,1	10.000	-150	-700
Alle	2.365	22,9	9.600	-200	-850

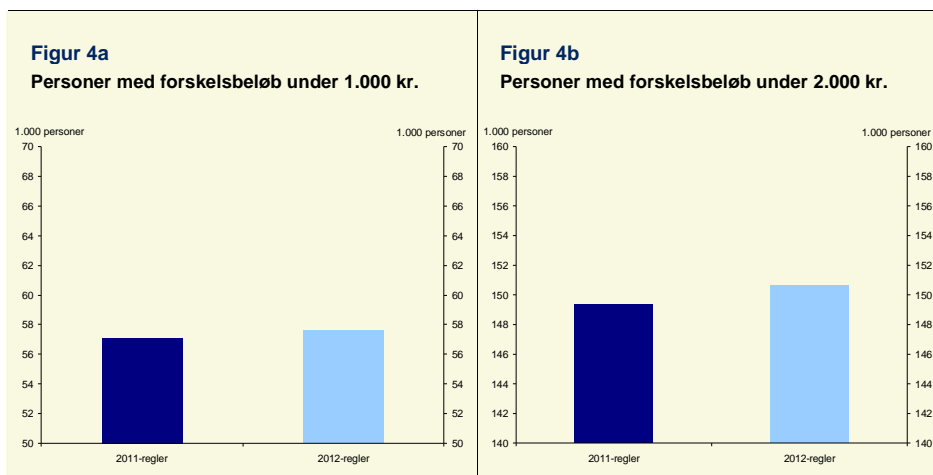
Anm.: Aftrapning af indkomstafhængige ydelser omfatter boligstøtte og tilskud til betaling af daginstitution samt modregning i ægtefælles overførselsindkomst. Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Særligt lave ydelser i kontanthjælpssystemet

Fra og med 2012 er de særligt lave ydelser i kontanthjælpssystemet – også omtalt som fattigdomsydelserne – afskaffet. Det gælder starthjælp, introduktionsydelse, kontanthjælpsloftet, 500-kronersreglen og timereglen, *jf. boks 3*.

For nogle personer har afskaffelsen af de særligt lave ydelser betydet en væsentlig reduktion af forskelsbeløbet og dermed en svækkelse af det økonomiske incitament til at være i beskæftigelse. Afskaffelsen af ydelserne har dog haft en meget begrænset betydning for antal af personer med lave forskelsbeløb, *jf. figur 4*.

Anm.: Beregningerne er foretaget på grundlag af registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og løn-
niveauet i 2012, samt gældende regler for indkomstoverførsler i hhv. 2011 og 2012 og 2012-regler for
øvrige lovgivningsområder, herunder skat.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Boks 3

Med finanslovsaftalen for 2012 mellem regeringen (S, RV, SF) og Enhedslisten er de særligt lave ydelser i
kontanthjælpssystemet blevet afskaffet med virkning fra den 1. januar 2012.

Det gælder følgende ydelser:

- *Starthjælp og introduktionsydelse*, som indebærer særligt lave ydelser for personer uden ret til kontanthjælp som følge af mindre end 7 års ophold inden for de seneste 8 år.
- *Kontanthjælpsloftet*, som fastlægger en øvre grænse for den samlede udbetaling af kontanthjælp, boligsikring og særligt tillæg ved modtagelse af kontanthjælp i 6 sammenhængende måneder.
- *500-kronersreglen*, som betyder, at kontanthjælpen for ægtepar bliver nedsat med 634 kr. pr. ægtefælle (i 2011) efter modtagelse af kontanthjælp i 6 måneder.
- *Timereglene*, der indebærer, at ægtefæller, som begge modtager kontanthjælp, hver især skal kunne dokumentere 450 timers arbejde inden for 24 måneder for at bevare retten til kontanthjælp.

Personer gift med kontanthjælpsmodtager

Det er hovedsageligt personer, som er gift med en kontanthjælpsmodtager, der vil opleve en ændring i forskelsbeløbet i kraft af, at de særligt lave ydelser er blevet afskaffet. Det er omkring 9.000 personer (ægtefæller), der på denne måde indirekte berøres af de ændrede regler. For både beskæftigede, kontanthjælpsmodtagere og andre ikke-beskæftigede, der er gift

med en kontanthjælpsmodtager, falder det gennemsnitlige forskelsbeløb som følge af regelændringerne fra 2011 til 2012, *jf. tabel 5*.

Tabel 5

Forskelsbeløb for personer gift med en kontanthjælpsmodtager, 2012-regler og med de særligt lave ydelser i kontanthjælpssystemet (2011-regler)

	Personer	Forskelsbeløb				Gnsn.
	1.000	< 1.000 kr.		< 2.000 kr.		
		Personer	Pct.	Personer	Pct.	Kr./mdr.
<i>2012-regler:</i>						
Beskæftigede	5	330	6,3	1.320	25,3	5.500
Kontanthjælpsmodtagere	3	120	4,0	480	15,8	4.450
Andre ikke-beskæftigede	1	30	2,3	240	18,2	6.400
I alt	10	480	5,0	2.040	21,3	5.300
<i>2011-regler:</i>						
Beskæftigede	5	270	5,2	1.080	20,7	6.150
Kontanthjælpsmodtagere	3	0	0,0	180	5,9	6.900
Andre ikke-beskæftigede	1	30	2,3	90	6,8	7.350
I alt	10	300	3,1	1.350	14,1	6.700
<i>Forskel:</i>						
Beskæftigede		60	1,2	240	4,6	-650
Kontanthjælpsmodtagere		120	4,0	300	9,9	-2.450
Andre ikke-beskæftigede		0	0,0	150	11,4	-1.950
I alt		180	1,9	690	7,2	-1.400

Anm.: På grund af afrunding kan der være afvigelse mellem summen af de enkelte elementer og totalen. Beregningerne er foretaget på grundlag af registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og løn-niveauet i 2012, samt gældende regler for indkomstoverførsler i hhv. 2011 og 2012 og 2012-regler for øvrige lovgivningsområder, herunder skat. Det bemærkes, at der er tale om en opgørelse på et meget disaggregeret niveau, hvorfor tallene er behæftet med en del usikkerhed.

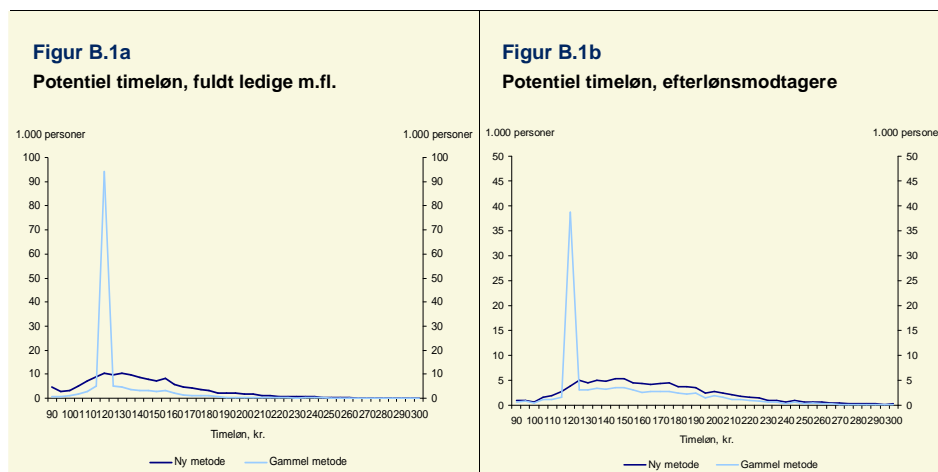
Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Bilag 1. Sammenligning med tidligere beregninger

Sammenlignet med tidligere offentliggjorte beregninger af forskelsbeløb er der foretaget én væsentlig metodeændring.³ De nye beregninger er baseret på et bedre skøn for den potentielle timeløn for ledige m.fl. og efterlønsmodtagere.⁴

Hvor ledige m.fl. uden registrerede lønoplysninger i det pågældende år (eller det foregående år) med den tidligere metode fik tildelt en fast lav timeløn svarende til 5 pct.-fraktilen i de beskæftigedes lønfordeling, bliver deres timeløn i beskæftigelsesalternativet nu estimeret ud fra en lang række personlige karakteristika som timelønsoplysninger fra tidligere år, køn, alder, a-kassemedlemskab, uddannelse, bopæl, ægteskabelig status, antal børn og arbejdsmarkedshistorik m.m. Det samme gælder efterlønsmodtagere uden registrerede lønoplysninger i det pågældende år (eller i en årrække forud for overgangen til efterløn).

Den nye metode giver en større lønspredning og mere plausibel fordeling af den potentielle timeløn for ledige m.fl. og efterlønsmodtagere end den gamle metode, jf. figur B. 1.

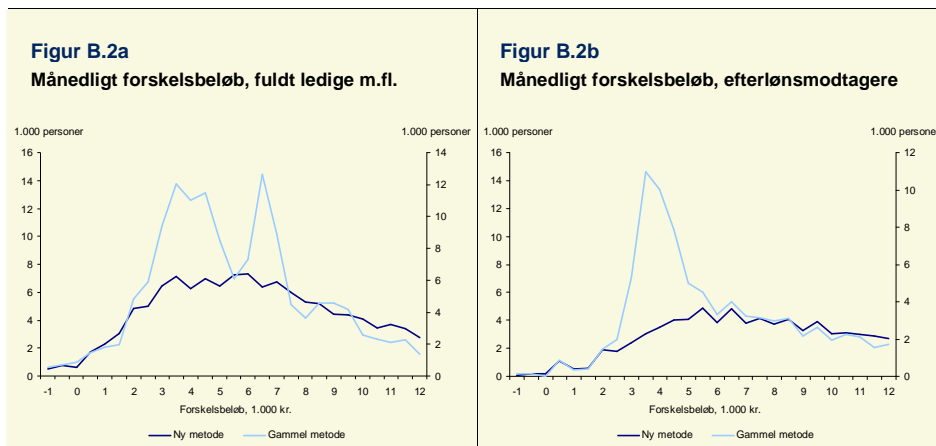

Anm.: Timeløn ekskl. pensionsindbetaling. Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009.
Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Som de to toppe i figurerne viser, var der med den gamle metode et stort antal personer, der fik tildelt den samme løn; 5 pct.-fraktilen i de beskæftigedes lønfordeling. Tildelingen af en fast lav timeløn til personer med manglende timelønsoplysninger indebar en "sammenklumpning" af de beregnede forskelsbeløb, jf. figur B.2.

³ Se bl.a. Finansministeriet, *Fordeling og incitamenter 2004*, juni 2004, og diverse folketings svar.

⁴ Se Foldspang, L.G., og M.V. Andersen, *En panelmodel for timeløn i Danmark: Ny metode til imputering af skyggelønninger i Finansministeriets forskelsbeløbsmodel*, Finansministeriet, Arbejdsrapport nr. 22/2010.

Anm.: Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Den to-puklede fordeling for ledige m.fl., som findes med den gamle metode, kan således henføres til personer, der får tildelt en timeløn svarende til 5 pct.-fraktilen i de beskæftigedes lønfordeling. Puklen med forskelsbeløb omkring 4.000 kr. er ledige, som er berettiget til dagpenge, mens puklen med forskelsbeløb omkring 6.500 kr. er kontanthjælpsmodtagere. Tilsvarende er der en pukkel for efterlønsmodtagere med forskelsbeløb omkring 3.500 kr. Både for ledige m.fl. og for efterlønsmodtagere medfører den nye metode en mere jævn fordeling af forskelsbeløb som følge af den større lønspredning.

Det gennemsnitlige forskelsbeløb for ledige m.fl. og for efterlønsmodtagere stiger som følge af metodeændringen. Det skal ses i lyset af den øgede gennemsnitlige timeløn. Stigningen er på henholdsvis ca. 1.500 kr. og ca. 1.800 kr. i gennemsnit for de to grupper, *jf. tabel B.1.*

Tabel B.1

Gennemsnitligt månedligt forskelsbeløb, ny og gammel metode, 2012

	Antal	Forskelsbeløb	
		Ny metode	Gammel metode
	1.000 pers.	----- kr./md. -----	
Fuldt ledige m.fl.	146	7.400	5.900
Efterløn	100	9.250	7.450

Anm.: Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.

Den nye metode indebærer en meget begrænset ændring i antallet af personer med lave forskelsbeløb, både blandt ledige m.fl. og efterlønsmodtagere, *jf. tabel B.2.*

Tabel B.2

Ledige m.fl. og efterlønsmodtagere med lave forskelsbeløb, ny og gammel metode, 2012

	Antal 1.000 pers.	Forskelsbeløb			
		< 1.000 kr.		< 2.000 kr.	
		Ny metode	Gammel metode	Ny metode	Gammel metode
		----- personer -----			
Fuldt ledige m.fl.	146	5.950	5.350	13.800	12.100
Efterløn	100	2.000	1.500	4.450	3.350

Anm.: Beregningerne er foretaget på registerdata for 2009, der er fremskrevet til pris- og lønniveauet i 2012 samt gældende regler i 2012.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen.